

Ricardo Franco

El senyor que sempre duia capell

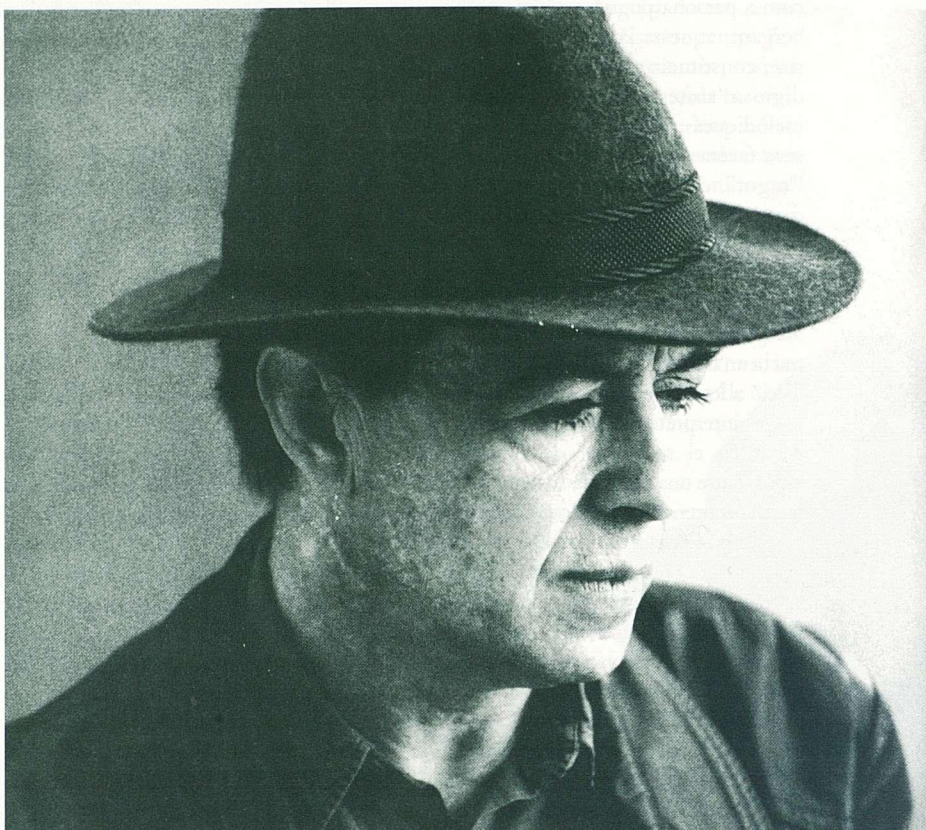
Iñaki Revesado

Reconec que el triomf de *La Buena Estrella* en la darrera edició dels premis Goyas, cosa que va deixar fora de joc altres films igualment estimables com ara *Secretos del corazón*, *Martín H* o el ni tan sols nominat *El color de las nubes*, em va resultar tal vegada excessiu, o com a mínim injust pel que fa a les altres pel·lícules esmentades. En canvi, uns mesos després, quan la bona estrella ha abandonat Ricardo Franco, no puc deixar d'alegrar-me d'aquell triomf-homenatge que el realitzador va poder gaudir en vida, que és com s'han de fer els homenatges, si no, de què serveixen les bones paraules i els aplaudiments?

En aquella cerimònia de l'exultant cinema espanyol, Ricardo Franco va tenir unes càlides paraules pels seus competidors, lloant els seus treballs per ser històries que, com la seva, intentaven aprofundir dins el món dels sentiments. I és que el seu darrer film era això: sentiments en estat pur, tres persones despulades de qualsevol tipus de floritures, tres persones que durant els 90 minuts de pel·lícula romanen amb el cor a la mà, tres individus perduts que saben que per damunt de tot es necessiten per continuar endavant en un món que, tot sigui dit, no els ha donat moltes coses bones.

El projecte de *La Buena Estrella* va néixer molt abans d'arribar a les mans de Franco. La producció de Pedro Costa havia de ser dirigida per Juanma Bajo Ulloa sota el títol d'*El manso*. Productor i director no es van entendre i els seus problemes encara són als tribunals. No podem saber mai quin hauria estat el resultat d'aquesta producció en mans del realitzador basc, no obstant això, se'm fa difícil creure que ningú arribàs a la precisió de sentiments, a l'equilibri emocional que va mostrar Franco en aquesta història, la qual podria haver caigut fàcilment en el ridícul i en la vergonya més espantosa, donat el patetisme que impregna els personatges i la situació que esdevé.

Però és que tota la filmografia del desaparegut realitzador no està exempta del mateix risc. Amb *Pascual Duarte* va saber reflectir en la pantalla tota la

duresa, sense concessions, del text de Cela. Aquest era un film net, sobri, que arribava com un cop de puny directe a l'estómac i que va ser una passa endavant dins el tradicional gènere del cinema rural espanyol. No menys arriscats varen ser altres treballs seus. Així, va reprendre la feina feta vint anys abans pel seu col·lega Jaime Chavarrí i a *Después de tantos años* va posar la càmera davant dels germans Panero en un film un tant estrany, sense massa precedents, apte només per a una reduïda minoria. Fins i tot han quedat clares les seves peculiaritats quan s'ha acostat a gèneres més comercials com el cinema negre (policíac, d'intriga) o la comèdia. A *Berlín blues* es va envoltar d'un grapat d'actors desconeguts per a la majoria i va rodar el film dins una atmosfera tèrbola i fosca, aconseguint amb aquests efectes estètics donar al conjunt del seu treball una permanent sensació d'inquietud. És en la comèdia on trobam el film més dolent del realitzador: Els actor coneguts, famosos, no varen ser suficients per alçar el resultat final de *¡Oh cielos!*, una pel·lícula francament

dolenta, que difícilment despertava un lleuger somriure.

Després va arribar *La Buena estrella*, un títol premonitori que va treure en Franco dels cercles minoritaris, i que va aconseguir unes recaptacions insospitades.

Amb l'èxit d'aquest film, és de suposar que els seus projectes, d'ara endavant, no tendrien massa problemes per trobar un productor. De fet, el seu company Imanol Uribe va voler produir la seva nova idea. Duia per títol *Lágrimas negras* i segurament seria un dels films més esperats de la propera temporada. Però com si un altre pic el títol hagués estat premonitori, el realitzador no ha pogut deixar acabat el seu treball, cosa que ha provocat moltes llàgrimes dins el cinema nacional. Encara no sabem què es farà amb aquesta feina començada, si hi haurà qualcú disposat a acabar-la, o si quedarà simplement com el treball que el realitzador de *La Buena Estrella* (sí, home, aquell que sempre duia capell) no va poder acabar. ❖